

Sygn. akt II Ka 349/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Ewa Olewińska

przy udziale Prokuratora Bartłomieja Świderskiego

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2016r. i 28 listopada 2016 r.

sprawy **D. M.**

oskarżonego z art.286 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 24 marca 2016 r. sygn. akt II K 45/16

zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że uchyla pkt III wyroku o zwrocie P. K. dowodów rzeczowych w postaci 121 sztuk osi kolejowych i w tym zakresie, na podstawie art. 230 § 2 zd. 2 kpk osoby zainteresowane tj. P. K. i J. I. (1) odsyła na drogę procesu cywilnego; w pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy; zasądza od oskarżonego D. M. na rzecz oskarżyciela posiłkowego J. I. (1) 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych w postępowaniu odwoławczym; zwalnia oskarżyciela posiłkowego J. I. (1) od opłaty za II instancję oraz od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze, które przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II Ka 349/16

UZASADNIENIE

D. M. został oskarżony o to, że:

w dniu 18 lutego 2015r. w miejscowości M., powiat (...), województwo (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził J. I. (1) do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 33.200 zł poprzez wprowadzenie wymienionego w błąd, przy zakupie 20 ton prętów kolejowych za pośrednictwem portalu aukcyjnego Allegro,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wyrokiem z dnia 24 marca 2016r.:

I. oskarżonego D. M. uznał za winnego popełniania zarzucanego mu czynu i za czyn ten skazał go i na podstawie art. 286 § 1 kk wymierzył karę 1 roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego D. M. na rzecz pokrzywdzonego J. I. (1) obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 33.200 zł;

III. na podstawie art. 230 § 2 kpk zwrócił P. K. dowód rzeczowy wykaz Nr(...) w postaci 121 osi kolejowych (DRZ (...))oddanych mu na przechowanie;

IV. zasądził od oskarżonego D. M. kwotę 180 zł tytułem opłaty i kwotę 485,82 zł tytułem pozostałych kosztów sądowych;

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. D. J. kwotę 738 zł z tym VAT 138 zł tytułem obrony oskarżonego D. M..

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, który zaskarżył wyrok w części dotyczącej punktu I, II i III wyroku na niekorzyść oskarżonego. Orzeczeniu temu, na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 i 4 kpk, zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności:

a) art. 7 kpk, 410 kpk poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego i przyjęcie, że P. K. nabył przedmioty pochodzące z przestępstwa w sposób niebudzący wątpliwości co do legalności dokonanej transakcji w sytuacji, gdy zakup 121 osi kolejowych za cenę o połowę niższą od ich wartości rynkowej powinien sugerować, że P. K. miał świadomość nielegalnego pochodzenia zakupionego towaru, zwłaszcza, że prowadząc działalność gospodarczą, której przedmiotem jest obrót złomem, materiałami metalami musiał być zorientowany co do cen rynkowych przedmiotowych osi;

a w konsekwencji

b) naruszenie art. 230 § 2 kpk poprzez:

- wydanie orzeczenia o zwrocie P. K. dowodów rzeczowych w postaci 121 szt. osi kolejowych w sytuacji, gdy wyżej wymienionego nie należałoby uznać za osobę uprawnioną do zwrotu dowodów rzeczowych;

a ponadto – niezastosowanie powołanego przepisu, pomimo że z jego literalnego brzmienia wynika, że „jeżeli wyniknie spór co do własności rzeczy, a nie ma dostatecznych danych do niezwłocznego rozstrzygnięcia, odsyła się osoby zainteresowane na drogę procesu cywilnego”, czego nie uwzględnił sąd I instancji wydając skarżone orzeczenie;

2. rażąco niewspółmierność kary, wynikającą z orzeczenia zbyt niskiej kary pozbawienia wolności w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości przestępstwa, jakiego dokonał oskarżony oraz w relacji do celów, jakie kara ta winna spełniać w zakresie prewencji szczególnej, a także z uwagi na fakt, że kara ta nie zaspokaja społecznego poczucia sprawiedliwości.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o zmianę orzeczenia w zaskarżonej części poprzez wymierzenie oskarżonemu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczenie zwrotu J. I. (1) dowodów rzeczowych zawartych w wykazie Nr (...) w postaci 121 szt. osi kolejowych (DRZ (...)) oddanych na przechowanie P. K. i nie orzekanie o obowiązku naprawienia szkody przez oskarżonego D. M., ewentualnie o nieorzekanie o obowiązku naprawienia szkody, o którym mowa w pkt II wyroku przez oskarżonego D. M. oraz nierozstrzygnięcie o zwrocie dowodów rzeczowych i odesłanie w tym zakresie osób zainteresowanych (P. K. i oraz J. I. (1)) na drogę procesu cywilnego – zgodnie z treścią art. 230 § 1 zdanie drugie kpk.

W toku rozprawy odwoławczej pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego poparł swoją pisemną apelację i wnioski w niej zawarte.

Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jest zasadna w zakresie zarzutu dotyczącego pkt III zaskarżonego wyroku i w tej części zyskała akceptację Sądu Odwoławczego, w pozostałym zakresie apelacja ta pozostaje bezzasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Tytułem wstępu podnieść należy, iż poczynione w przedmiotowej sprawie przez Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim ustalenia w zakresie stanu faktycznego są w ocenie Sądu Odwoławczego prawidłowe i nie wykazują cech błędu. Nie ma wątpliwości, co do tego, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu. Fakt ten został w sposób bezsporny dowiedziony, co ma odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Podniesienia w tym miejscu wymaga, iż zgodnie z powszechnie akceptowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, ustalenia faktyczne wyroku tylko wtedy nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny dowodów, gdy poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz prowadzi do sędziowskiego przekonania, odzwierciedleniem którego powinno być uzasadnienie orzeczenia (wyrok SN z 05.09.1974r., II KR 114/74 OSNKW 1975, nr 2, poz. 28).

Sąd I instancji dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego, w których przyznał się do zarzucanego mu czynu. Zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i postępowania przed sądem, przyznał się do oszustwa i działania na szkodę J. I. (1). Wskazywał w tym zakresie, iż od początku z premedytacją nawiązał kontakt z w/w pokrzywdzonym i nastawiony był na to, iż nie zapłaci mu za ustalony towar. W tym celu na potwierdzenie swojego stanowiska, iż wysłał pieniądze za osie kolejowe, przedstawił sprzedającemu mu ten towar skan potwierdzenia wpłaty na konto pokrzywdzonego umówionej kwoty. Pokrzywdzony zaś będąc przekonany, iż otrzymał pieniądze za towar wysłał towar transportem do wskazanego przez kupującego miejsca. Tam towar ten odebrał P. K., który zakupił go od oskarżonego w atrakcyjnej cenie. P. K. po odebraniu towaru zakupionego od oskarżonego zapłacił mu kwotę 18.000 zł. Kwota ta stanowiła korzyść majątkową, którą realnie z całej tej łączonej transakcji uzyskał D. M., który stanowił niejako ogniwo pośrednie w transakcji kupna osi kolejowych od J. I. (2) i sprzedaży ich P. K.. Analiza akt niniejszej sprawy pozwoliła na przyjęcie stanowiska, iż oskarżony nie pierwszy już raz dopuścił się podobnych czynów, miał zatem pełną świadomość konsekwencji ich popełnienia, co znalazło odpowiedni wyraz w wymierzonej oskarżonemu karze.

Biorąc pod uwagę fakt, iż wina D. M. odnośnie popełnienia przez niego zarzucanego mu czynu nie budzi żadnych wątpliwości, również z pełną aprobatą Sądu Odwoławczego spotkało się rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie orzeczonej wobec oskarżonego kary. Orzeczona względem oskarżonego bezwzględna kara pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku, nie nosi cech rażącej surowości, ani łagodności, a tylko w takiej sytuacji jej wymiar mógłby zostać przez Sąd Odwoławczy skorygowany. Rażąca niewspółmierność kary zachodzi bowiem wtedy, gdy suma zastosowanych kar zarówno zasadniczych, jak i dodatkowych wymierzonych za przypisane oskarżonemu przestępstwo nie uwzględnia należycie stopnia społecznego niebezpieczeństwa - obecnie społecznej szkodliwości tego czynu oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie społecznego oddziaływania z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma ona osiągnąć w stosunku do skazanego (wyrok SN z 10.07.1974r., V KRN 60/74, OSNKW 1974, z. 11, poz. 213). W ocenie Sądu Odwoławczego, oceniając wymiar kary wymierzonej oskarżonemu przez Sąd I instancji, przez pryzmat wymogów płynących z art. 53 kk, z sytuacją taką w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia, co czyni zarzut skarżącego w tym zakresie za chybiony. Nie należy bowiem zapominać o tym, iż D. M. dopuścił się przypisanego mu czynu z zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej. Nadto podniesienia wymaga, iż czyn ten nie był incydentalny w życiu oskarżonego. Powyższe okoliczności Sąd I instancji wziął pod uwagę miarkując wymiar orzeczonej wobec D. M. kary. Biorąc jednak pod uwagę fakt przyznania się oskarżonego do winy oraz skrucę którą wyraził, stwierdzić należy, iż wymiar kary pozbawienia wolności nie mógł być surowszy, o co postulował skarżący w apelacji. W tej sytuacji rozstrzygnięcie Sądu I instancji w tym przedmiocie również nie wymagało ingerencji ze strony Sądu Odwoławczego.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego pkt III wyroku stwierdzić należy, iż rozstrzygnięcie to dotyczy materii związanej z dowodami rzeczowymi, co do których prawa własności wątpliwości zaistniały na gruncie postępowania sądowego.

W niniejszej sprawie Sąd I instancji zarządził zwrot P. K. dowodów rzeczowych w postaci 121 sztuk osi kolejowych, które w toku postępowania w tej sprawie zostały mu oddane na przechowanie. Tymczasem, jak słusznie w tym zakresie wskazuje skarżący taka decyzja naruszałaby interes prawny pokrzywdzonego, dlatego też Sąd Odwoławczy uchylił pkt III wyroku o zwrocie P. K. dowodów rzeczowych w postaci 121 sztuk osi kolejowych i w tym zakresie, na podstawie art. 230 § 2 zd. 2 kpk, osoby zainteresowane tj. P. K. i J. I. (1) odesłał na drogę procesu cywilnego. Wskazać w tym względzie należy, iż osobą uprawnioną do uzyskania rzeczy (np. dowodu rzeczowego) jest jej ostatni posiadacz, chyba że inna osoba zgłosiła swe roszczenie albo powzięto wątpliwości, co do dobrej wiary posiadacza lub ustalono prawo innej osoby do otrzymania rzeczy. Wynika to z domniemania zgodności posiadania ze stanem prawnym (art. 341 kc), a więc obalenie tego domniemania nie można opierać o niesprecyzowane odczucia lub wątpliwości organu procesowego. Musi ono mieć podstawę dowodową pozwalającą chociaż uprawdopodobnić, że posiadanie nie było zgodne ze stanem prawnym (post. SA w Krakowie z 20.12.2013r., II AKz 439/13, KZS 2014/2/40), jak ma miejsce w niniejszej sprawie, gdzie kilka podmiotów zgłosiło roszczenia co do dowodów rzeczowych w postaci osi kolejowych.

Nadto, jak słusznie w tym względzie wskazał uprzednio Sąd Okręgowy w Siedlcach, orzeczenie wobec oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego J. I. (1) obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 33.200 zł ma niewątpliwie charakter korzystny dla pokrzywdzonego J. I. (1). Reprezentujący go pełnomocnik będący autorem apelacji wniesionej w niniejszej sprawie na niekorzyść oskarżonego, nie miał zatem interesu prawnego, tzw. gravamen w skarżeniu tej decyzji, w istocie na niekorzyść oskarżyciela posiłkowego. Takim swoim zachowaniem pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego działałby ewidentnie na szkodę swojego mocodawcy. W tym zakresie zatem zarzut apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalny z mocy ustawy wobec braku gravamen przez apelującego.

Sąd Odwoławczy, na podstawie art. 636 § 1 kpk i § 11 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015, poz. 1801) zasądził od oskarżonego kwotę 420 zł tytułem zwrotu poniesionych przez J. I. (1) kosztów ustanowienia pełnomocnika z wyboru w postępowaniu odwoławczym.

O opłatach za II instancję i wydatkach za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 i 2 Ustawy z 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych zwalniając oskarżonego od ich ponoszenia. Za takim rozstrzygnięciem przemawiały względy słuszności, w sytuacji gdy apelacja oskarżyciela posiłkowego została w części uwzględniona.

Z tych względów Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł jak w wyroku.